

AVIZ

**referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea
Ordonanței de urgență a Guvernului nr.158/1999 privind
regimul de control al exporturilor, importurilor
și altor operațiuni cu produse militare**

Analizând proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.158/1999 privind regimul de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni cu produse militare, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.119 din 5.05.2020 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D.462/5.05.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.158/1999 privind regimul de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni cu produse militare, republicată, în principal, în scopul îmbunătățirii dispozițiilor referitoare la sancțiunile aplicabile.

Prin conținutul său normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. La pct.3 semnalăm următoarele:

2.1. Potrivit uzanțelor normative, partea dispozitivă va debuta cu expresia: „3. La articolul 5, literele a)-d), f), i)-k) și m)-o) se modifică și ...”.

2.2. La norma propusă pentru art.5 lit.a), trimiterea la dispozițiile art.6 nu este suficient de clară, întrucât acest articol are în vedere, în fapt, **două liste**. Astfel, alin.(1) al art.6 se referă la Lista cuprinzând produsele militare prevăzută în anexa la lege, iar alin.(2) al aceluiași articol se referă la Lista **detaliată** cuprinzând produsele militare, care se stabilește prin hotărâre a Guvernului. Este adevărat că, așa cum rezultă din reglementarea propusă, lista prevăzută la alin.(2) este, în fapt, o detaliere a listei prevăzute în anexa la lege, însă acest aspect nu este de natură să clarifice dacă art.5 lit.a) se referă doar la una dintre aceste liste sau la amândouă.

Este necesară, de aceea, reanalizarea textului din acest punct de vedere, cu atât mai mult cu cât noțiunea de „produse militare” este utilizată în cuprinsul normei de incriminare propusă la pct.28 pentru art.32¹.

2.2. La norma propusă pentru art.5 lit.b), pentru respectarea rigorilor stilului normativ, sintagma „așa cum este descrisă la lit.i)” trebuie înlocuită cu expresia „astfel cum este definită la lit.i)”. Observația este valabilă și pentru lit.d).

3. La pct.4, partea **dispozitivă** se va reformula, astfel:

„5. La articolul 5, după litera a) se introduce o nouă literă, lit.a¹), cu următorul cuprins:”;

4. La art.6, astfel cum este propus la pct.6, semnalăm că, din ansamblul reglementărilor preconizate și, mai ales, din norma propusă la pct.28 pentru art.32¹ alin.(1), rezultă că lista din anexa la lege stabilește, de fapt, **categoriile** de produse militare, iar lista care se aprobă prin hotărâre a Guvernului stabilește, în **detaliu**, care anume produse intră în categoriile prevăzute de lege.

Pentru acest motiv, este de analizat dacă alin.(1) al art.6 nu ar trebui să debuteze cu expresia „Lista cuprinzând categoriile de produse militare”, urmând ca și denumirea anexei să fie reformulată în mod corespunzător.

Pe de altă parte, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, expresia „este anexă la prezenta lege” trebuie înlocuită cu sintagma „este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta lege”.

În plus, pentru o mai bună sistematizare normativă, apreciem că dispoziția propusă la pct.32 pentru art.42¹ alin.(2) ar trebui prevăzută în cuprinsul art.6, după alin.(1), urmând ca, pentru un spor de rigoare în reglementare, expresia „în baza ... legislației Uniunii Europene în domeniu” să fie înlocuită cu sintagma „potrivit... legislației Uniunii Europene în domeniu”. Pe cale de consecință, pct.32 trebuie eliminat din proiect.

În ceea ce privește lista prevăzută la alin.(2) al art.6, pentru claritatea și precizia reglementării, este necesar să se precizeze legătura cu Lista din anexa la lege, iar formularea „partea I” se va reda sub forma „Partea I”.

În plus, întrucât operațiunile cu produse militare, efectuate fără drept, sunt incriminate prin dispozițiile art.32¹, propus la pct.28, stabilirea, prin hotărâre a Guvernului a listei produselor militare trebuie să fie circumscrisă unor criterii stabilite la nivel de lege. Avem în vedere faptul că, în această situație devin relevante, *mutatis mutandis*, cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr.536/2018, referitoare la necesitatea ca în aceste cazuri să se instituie „un criteriu obiectiv și legal, cu înlăturarea oricăror elemente subiective sau discreționare ce ar putea conduce la încălcarea principiului legalității incriminării și supremației legii”.

Pentru acest motiv, textul ar trebui completat în mod corespunzător, cu atât mai mult cu cât, potrivit materialului anexat prezentului proiect, soluția legislativă propusă a avut în vedere faptul că România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, este obligată să implementeze lista anexă la Directiva 2009/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește lista produselor din domeniul apărării, care se actualizează prin directive care trebuie transpuse într-un termen foarte scurt.

5. Semnalăm că soluția legislativă prevăzută la art.7 alin.(2), propus la pct.7, potrivit căreia „oportunitatea” completării listei este decisă de către MAE prin ANCEX trebuie, de asemenea, reanalizată, sub aspectul respectării exigențelor derivând din principiul legalității incriminării și supremației legii. Mai mult decât atât, semnalăm că textul propus nu este suficient de clar, întrucât din trimiterea la „lista prevăzută la art.6” nu rezultă care anume listă este avută în vedere.

Menționăm că dacă textul se referă la lista prevăzută la alin.(1) al art.6, respectiv lista din anexa la lege, completarea se poate realiza doar printr-un act normativ cu putere de lege, astfel încât principiul

legalității incriminării este respectat, fiind însă necesar ca norma să fie reformulată, în sensul prevederii posibilității MAE de a propune modificarea listei.

Dacă însă textul se referă la lista prevăzută la alin.(2) al art.6, respectiv lista care se stabilește prin hotărâre a Guvernului, legea trebuie să prevadă criterii obiective pe baza cărora respectiva listă poate fi modificată.

Pe de altă parte, pentru un spor de claritate în reglementare, în finalul textului trebuie inserată sintagma „respectivelor produse militare”.

6. La pct.8, partea **dispozitivă** va debuta cu expresia: „8. La articolul 8, litera d) se modifică și ...”.

7. La pct.12, textul propus pentru alin.(5) al art.13 trebuie marcat cu cifra „(5)” în locul literei „d)”.

8. La pct.14, în textul propus pentru art.15 alin.(1), sintagma „data în care au intervenit”, din finalul tezei I, se va redacta sub forma „data la care au intervenit”.

9. La pct.22, în textul propus pentru alin.(1) al art.22, pentru precizia normei de trimitere, sintagma „art.5, lit.j), pct.(i) și (iii)” se va înlocui cu sintagma „art.5 alin.(1) lit.j) pct.(i) și (iii)”, având în vedere că la pct.5 al art.I se preconizează completarea art.5 cu un nou alineat, alin. (2).

10. La pct.29, precizăm că, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, modificarea art.33 - 35 trebuie prevăzută în cuprinsul a **trei puncte distincte ale art.I**, ale căror părți dispozitive trebuie formulate potrivit următorului model:

„Articolul ... se modifică și va avea următorul cuprins”.

Pe cale de consecință, punctele subsecvente trebuie renumerotate.

11. Referitor la textul propus la pct.29 pentru art.33, la partea introductivă, este necesară înlocuirea expresiei „la art.3 alin.(1)” cu formularea „la art.3”, întrucât în noua formă a art.3, astfel cum se propune la pct.2 al art.I, acesta nu mai este structurat în alineate.

În ceea ce privește fondul reglementării, pentru respectarea cerinței clarității normelor de sancționare, stabilirea contravențiilor ar trebui realizată exclusiv prin trimiterea la normele care stabilesc respectivele obligații, fără a mai fi reluat conținutul acestora, așa cum se prevede la art.33 pct.1 - 11. Avem în vedere faptul că normele propuse prin proiect nu sunt complete, întrucât nu fac referire și la

subiecții activi ai contravenției și, în unele cazuri, reiau numai parțial conținutul normelor la care se face trimiterea, ridicând probleme de interpretare. **Cu titlu de exemplu**, semnalăm că normele propuse pentru art.33 pct.3 și 6 se referă la obligația de notificare a datelor de identificare ale tuturor persoanelor **implicate** în anumite operațiuni, în vreme ce normele la care se face trimiterea, art.18 alin.(2) și art.19 alin.(3) impun obligația de notificare a datelor de identificare ale tuturor persoanelor **de care are cunoștință că sunt implicate** în respectivele operațiuni.

Pe de altă parte, potrivit normelor de tehnică legislativă, enumerările din cuprinsul art.33 trebuie marcate cu litere mici ale alfabetului, nu cu cifre, urmând ca, în cuprinsul art.34 alin.(1) și (2), normele de trimitere să fie reformulate în mod corespunzător.

12. La art.35, astfel cum este prevăzut la actualul **pct.29**, precizăm că stabilirea sancțiunii complementare nu poate avea în vedere atât infracțiunile, cât și contravențiile, astfel cum se prevede în textul propus. Mai mult decât atât, din coroborarea cu dispozițiile art.36 alin.(1), propus la actualul pct.30, ar reieși că în cazul săvârșirii unei infracțiuni, s-ar aplica, de către agenții constatatori ai contravențiilor, și o sancțiune complementară, pe lângă pedeapsa stabilită de instanță, soluție legislativă evident imposibilă.

În măsura în care se are în vedere prevederea aplicării obligatorii a unei pedepse complementare pe lângă pedeapsa prevăzută la art.32¹, această normă trebuie completată în mod corespunzător, ținându-se seama de exigențele reglementării în materie penală, precum și de corelarea cu dispozițiile părții generale a Codului penal.

În ceea ce privește aplicarea unei sancțiuni contravenționale complementare, textul art.35 trebuie reformulat, în sensul eliminării trimiterii la art.32¹, precum și a trimiterii la art.33, întrucât sancțiunile contravenționale sunt prevăzute doar la art.34. În plus, pentru un spor de precizie normativă, expresia „sancțiunea complementară” trebuie înlocuită cu sintagma „sancțiunea contravențională complementară”.

13. La actualul **pct.30**, referitor la art.36 alin.(1), pentru rigoare redacțională, sintagma „prevăzute la 33, 34 și 35” se va înlocui cu expresia „prevăzute la **art.33-35**”

În plus, apreciem că, pentru rigoarea reglementării, expresia „membrii corpului de control al MAE prin ANCEX” trebuie înlocuită cu sintagma „membrii corpului de control al MAE”.

14. Pentru asigurarea unei reglementări complete, după **actualul pct.30** trebuie introdus un nou punct, cu următorul cuprins:

„După articolul 43 se introduce anexa având cuprinsul prevăzut în anexa la prezenta lege”.

15. La **actualul pct.31**, care va deveni punctul final al art.I, în acord cu uzanțele normative, formularea „denumirea „Autoritatea națională a Vămilel”” trebuie redată sub forma „sintagma „Autoritatea Națională a Vămilel””.

16. La **art.II**, pentru o redactare specifică normelor juridice, propunem reformularea textului, astfel:

„**Art. II** - În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr.158/1999 privind regimul de control al exporturilor, importurilor și altor operațiuni cu produse militare, aprobate prin Ordinul ministrului afacerilor externe nr.849/2013, se vor modifica și completa în mod corespunzător, prin ordin al ministrului afacerilor externe, care se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

17. Semnalăm că norma din cuprinsul **art.III** nu este necesară și trebuie eliminată, întrucât soluțiile legislative propuse reprezintă regula în ceea ce privește intrarea în vigoare a legii, potrivit art.78 din Constituție, precum și în ceea ce privește intrarea în vigoare a dispozițiilor referitoare la contravenții, potrivit art.4 alin.(1) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare. Pe cale de consecință, **actualul art.IV** va deveni **art.III**.

18. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **anexa** trebuie marcată în partea dreaptă sus a paginii, astfel:

„Anexă

(Anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr.158/1999)”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr.433/06.05.2020